

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie przeciwko M. K.

oskarżonemu z art. 280 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 21 maja 2020 r.

wniosku oskarżonego o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego J. C. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w B., sygn. III K (...),

**przekazuje wniosek Sądowi Okręgowemu w B..**

### UZASADNIENIE

Wnioskiem z 28 lutego 2020 r. adw. D. K., reprezentująca oskarżonego M. K., na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., wniosła o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w B. J. C. od udziału w sprawie toczącej się przed tym sądem pod sygn. akt III K (...), „z uwagi na istnienie okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności” (k. 4).

W uzasadnieniu wnioskodawczyni podniosła, że objęty wnioskiem o wyłączenie sędziego został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), co biorąc pod uwagę uchwałę składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I-4100-1/20), stanowi okoliczność, która może wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności SSO J. C. Wnioskodawczyni zauważyła przy tym, że rozumowanie Sądu Najwyższego zaprezentowane we

wskazanej uchwale odnosiło się bezpośrednio do art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jednakże w jej opinii „nie ma przeszkód, by wskazówki w procesie badania zachowania standardu bezstronności zawarte w uzasadnieniu w/w uchwały SN wykorzystać pomocniczo przy rozstrzyganiu takich, jak niniejszy wniosek o wyłączenie sędziego (bez nawiązania do art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.)” (k. 4).

Z uwagi na fakt, iż oskarżony nie ma dostępu do dokumentacji konkursowej na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego, w konkursie, w którym brał udział wówczas SSR J. C., reprezentująca oskarżonego adw. D. K. wniosła o dopuszczenie dowodu z dokumentacji konkursu na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego celem ustalenia, czy zachowany został w sprawie konieczny standard bezstronności wyżej wymienionego sędziego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do treści normy art. 26 § 2 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 825 ze zm., dalej: u.SN) do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Ustawodawca przekazał zatem do właściwości Sądu Najwyższego jedynie takie wnioski o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, których podstawą są zarzuty dotyczące braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Konsekwentnie wnioski o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, oparte na innych podstawach, nie podlegają rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy w trybie art. 26 § 2 u.SN.

Fakt, iż z metodologicznego punktu widzenia istnieje możliwość zastosowania rozumowania wykorzystywanego w celu ustalenia niezależności sądu lub niezawisłości sędziego do określenia bezstronności tego ostatniego, nie przekłada się na to, iż instytucje te są tożsame. Przeciwnie, jak wskazuje utrwalona i nie budząca kontrowersji, zarówno w doktrynie, jak i judykaturze, zasada wykładni językowej określana mianem zakazu wykładni synonimicznej, różnym określeniom należy przypisywać różne znaczenie. Poza wskazaną dyrektywą wykładni odwołującą się do kwestii typowo semantycznych na rzecz powyższego przemawiają także względy aksjologiczne. Rekonstruując wartości chronione przez prawo zakodowane w art. 41 § 1 k.p.k. oraz art. 26 § 2 u.SN, w szczególności bezstronność i niezawisłość, odwołując się do ich *ratio legis* determinującego sposób użycia wskazanych określeń w tekście prawnym, należy dojść do wniosku, że nie są one ani równoznaczne, ani równoważne. O powyższym świadczy chociażby fakt wprowadzenia przez prawodawcę do rodzimego systemu prawnego możliwości badania przez Sąd Najwyższy zarzutów dotyczących braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego częściowo w reakcji na wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 19 listopada 2019 r. w zainicjowanych pytaniach prejudycjalnych Sądu Najwyższego – Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18. Okoliczność uzupełnienia systemu prawa polskiego poprzez określenie ustawą z 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020, poz. 568) dotychczasowej treści art. 26 u.SN jako § 1 i dodanie m.in. § 2 – 3, mimo istniejącej uprzednio możliwości badania bezstronności sędziego, w tym w ramach procedury karnej, jednoznacznie wspiera wniosek skonstruowany w oparciu o wskazaną wyżej dyrektywę wykładni językowej. Niewątpliwie z powyższego w pełni zdawała sobie sprawę wnioskodawczyni, będąca profesjonalnym pełnomocnikiem, gdyż już w oznaczeniu wniosku jednoznacznie wskazała, iż dotyczy on „wyłączenia sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k.”, a następnie kilkakrotnie to powtórzyła.

Przyjmując założenie racjonalnego prawodawcy, stwierdzić więc należy, że ustawodawca kształtując właściwość Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, celowo z zakresu jej kognicji wyłączył

rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku bezstronności.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy, uznając się za niewłaściwy do rozpoznania wniosku, przekazał go na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 26 § 2 u.SN i art. 42 § 4 k.p.k. do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w B.